

Regler för inrättande och nedläggning av ämne, huvudområde, yrkesexamen och utbildningsprogram på grundnivå och avancerad nivå

1 Inledning

Detta dokument innehåller regler för inrättande av ämnen, huvudområden, yrkesexamina och utbildningsprogram på grundnivå och avancerad nivå vid Högskolan Dalarna. Dokumentet innehåller också relaterade definitioner, principer och ansvar som gäller dessa samt bedömningsgrunder för inrättande. Även förfarande vid nedläggning eller uppehåll ingår i dokumentet.

Inrättande av ämnen, huvudområden, yrkesexamina och utbildningsprogram är strategiska beslut där högskolan åtar sig betydande ansvar av såväl kvalitativ som ekonomisk art. Rektor fattar därför beslut om inrättande eller nedläggning av dessa.

Inrättande sker efter kvalitetsgranskning av utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) alternativt Universitetskanslersämbetet (UKÄ) (se avsnitt 3). Granskningen sker utifrån ett antal uppställda kvalitetskrav (se avsnitt 3).

Syftet med ett formellt förfarande vid inrättande är att säkerställa att utbildningsutbudet vid högskolan möter de krav som finns på hög kvalitet och forskningsanknytning samt att det svarar mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Redan inrättade ämnen, huvudområden, yrkesexamina och utbildningsprogram utvärderas regelbundet av UFN utifrån samma krav som ställs vid inrättande.

Innan arbetet med att ansöka om inrättande påbörjas ska kontakt tas med UFN:s nämndstöd: ufn@du.se. Nämndstödet ger råd både när det gäller processen för inrättande och framställningen av ansökan enligt anvisade mallar. Överenskommelse om eventuell anpassning av mallarna för det aktuella ärendet görs i detta steg.

2 Definitioner, principer och ansvar

Definitioner, principer och ansvar som gäller ämnen, huvudområden, yrkesexamina och utbildningsprogram kan variera mellan olika lärosäten i Sverige. Det som anges i detta avsnitt gäller vid Högskolan Dalarna.

2.1 Ämne

Ett ämne representerar ett kunskapsområde inom vilket forskning och utbildning bedrivs, och som omfattar en uppsättning teorier, begrepp, metoder och tillämpningar. Forskning inom ämnet bidrar till utveckling av dessa, eller till nya teorier och metoder.

Ämnen inrättas av rektor när ett dokumenterat behov inom utbildningsverksamheten finns (se avsnitt 3) och efter särskild granskning av UFN mot uppställda kriterier (se avsnitt 3). I samband med inrättandet utser rektor även en värdinstitution för ämnet.

För varje ämne ska det finnas en definition. Bland annat används den för att avgöra ämnestillhörighet för kurser, göra bedömningar vid tillgodoräknande och validering samt avgöra lärarpersonalens huvudsakliga ämnestillhörighet. Definitionen ska vara kortfattad och den ska precisera ämnets kärna. Eventuell lokal profilering för ämnet vid högskolan ska framgå. En mer utförlig ämnesbeskrivning ska tillföras ansökan om inrättande. Ämnesdefinitionen fastställs av rektor i samband med att ett ämne inrättas.

Inom ett ämne erbjuds utbildning i form av kurser, vilka kan ges som fristående, som specificerade kurspaket och som kurser i utbildningsprogram. Kurser har alltid en ämnestillhörighet, vilket framgår av kursplanen.

Alla lärare har sin huvudsakliga hemvist i ett ämne. Ämneskollegiet, som innefattar ämnets lärare, arbetar med att utveckla och säkerställa kvaliteten i ämnets utbildnings- och forskningsverksamhet. Lärare från andra ämneskollegier med kompetens som är relevant för kunskapsområdet kan med fördel bidra till utbildnings- och forskningsverksamheten i ämnet. I ämneskollegiet finns en ämnesansvarig lärare som utses av UFN i en process där nominering av ämnets kollegium ingår¹. I uppdraget ingår bland annat att, i samverkan med övriga lärare i ämneskollegiet, samordna kvalitetsarbetet inom ämnet, bereda kursplaner, säkerställa progressionen mot examensmålen i ämnets utbildningar på samtliga aktuella nivåer, verka för att tillräcklig lärarkompetens finns och säkerställa att forskningsverksamhet finns för att genomföra utbildningen inom ämnet samt för forskningsanknytning av de kurser, huvudområden, yrkesexamina och utbildningsprogram som ämnet ansvarar för.

Ett ämne kan under ledning av ämnesansvarig ha ansvar för huvudområden och/eller yrkesexamina (se avsnitt 2.2).

Ämnen som inte har ansvar för något huvudområde och/eller yrkesexamen benämns resursämnen. Dessa ämnen ger kurser och utgör även stöd och komplement för utbildning på grund- och avancerad nivå. Vid inrättande av resursämne ställs inte lika höga krav som för ämnen som ansvarar för huvudområde och/eller yrkesexamen.

---

¹ Under framtagande.

Ett ämne som inte är resursämne kan ha ansvar för ett eller flera utbildningsprogram². Ansvaret gäller särskilt programmets innehåll och säkring av examensmålen samt att relevant lärarkompetens och forskningsverksamhet för programmets profil finns.

2.2 Examina

Examina vid Högskolan Dalarna kan uppnås via utbildningsprogram, specificerade kurspaket, eller fristående kurser.

De examina som utfärdas vid Högskolan Dalarna och de krav som gäller för utfärdande av respektive examen framgår av lokal examensordning³.

Generella examina

Generella examina utfärdas inom huvudområden, på grundnivå (högskoleexamen och kandidatexamen) och på avancerad nivå (magisterexamen och masterexamen). Ett huvudområde är det huvudsakliga kunskapsområdet i en generell examen. Enligt högskoleförordningen (HF), bilaga 2, krävs för en kandidatexamen ”successiv fördjupning” inom det huvudsakliga området för utbildningen (huvudområdet), och för magister och master krävs ”fördjupning”. För högskoleexamen ställs inga krav på fördjupning.

Högskolan Dalarna äger generell rätt att inrätta och utfärda generella examina upp till och med magisternivå.

För huvudområde på masternivå gäller att UKÄ, efter prövning, ger tillstånd att utfärda masterexamen. Tillståndet avser ett område. Begreppet område skiljer sig från begreppet huvudområde som används vid utfärdande av generella examina. Ett område kan beskrivas som ett avgränsat kunskapsfält vilket kan vara bredare än ett huvudområde. När UKÄ beviljat examenstillstånd inom ett område kan högskolan inrätta ett eller flera huvudområden på masternivå med utgångspunkt från områdets definition.

Nya huvudområden inrättas av rektor efter särskild granskning av UFN mot uppställda kriterier (se avsnitt 3). För huvudområden på masternivå som inte faller inom ramen för något område för masterexamen där UKÄ beviljat examenstillstånd, krävs ansökan till UKÄ (se avsnitt 3).

När avgränsningen och definitionen av ett huvudområde är detsamma som för ett ämne, ligger ansvaret för huvudområdet hos detta ämne och definitionen för huvudområdet är densamma som för ämnet.

Om så är motiverat kan huvudområden inrättas som inte sammanfaller definitionsmässigt med ett ämne. Det kan gälla ett större tematiskt kunskapsområde där kurser från flera ämnen ingår men där inget ämne är tydligt dominant. För dessa huvudområden gäller samma kvalitetskrav vid inrättande som för ämnen (se avsnitt 3). En definition ska finnas för denna typ av huvudområde på samma sätt som för ämnen (se avsnitt 2.1). Den används för att avgöra kursers tillhörighet till huvudområde i de fall ämne och huvudområde inte sammanfaller. Definitionen ska vara kortfattad och den ska precisera huvudområdets kärna. Vid ansökan om inrättande, ska en mer utförlig huvudområdesbeskrivning tillföras ansökan. Huvudområdesdefinitionen fastställs av rektor i samband med att ett huvudområde inrättas.

---

² Ansvar för program inom lärarutbildningen är under utredning.

³ Lokal examensordning C 2021/833.

Vid inrättande av huvudområdet utses ett av de ingående ämnena, dock inte ett resursämne, som ansvarigt. Ämnesansvarig i samverkan med övriga lärare, samordnar kvalitetsarbetet inom huvudområdet, progressionen mot examensmålen i huvudområdets utbildningar på samtliga aktuella examensnivåer, samt verkar för att tillräcklig lärarkompetens och forskningsverksamhet är säkerställd för att genomföra utbildningen inom huvudområdet och för forskningsanknytning av utbildning inom huvudområdet.

Högskoleexamen kan utfärdas när ett huvudområde på kandidatnivå är inrättat, och utfärdas då med inriktning mot huvudområdet. Där så är motiverat kan högskoleexamen även utfärdas som programspecifik examen. I sådana fall inrättas den programspecifika examen i samband med inrättande av programmet. Detsamma gäller inriktning i kandidatexamen, magisterexamen och masterexamen. Den inrättas då i samband med inrättande av ett program.

Yrkesexamina

Yrkesexamina uppnås inom ramen för utbildningsprogram (se avsnitt 2.3).

Högskoleingenjörsexamen utfärdas med angivande av ett teknikområde. Detta framgår av examensbenämningen i utbildningsplanen för respektive utbildningsprogram.

Högskolan äger rätt att inrätta och utfärda examen i inriktningar inom yrkesutbildningar för vilka UKÄ beviljat examenstillstånd (undantaget lärarutbildningar).

För ny yrkesexamen som inte faller inom de examenstillstånd som Högskolan Dalarna har, krävs ansökan hos UKÄ innan inrättande (se avsnitt 3). Examen med inriktning inom lärarutbildning kräver alltid ansökan om särskilt examenstillstånd hos UKÄ.

Yrkesexamina (inklusive eventuell inriktning för specialistsjuksköterskeexamen och teknikområde inom högskoleingenjörsexamen) inrättas av rektor efter särskild granskning av UFN mot uppställda kriterier (se avsnitt 3). Samtidigt inrättas det utbildningsprogram som leder till examen.

Samma interna kvalitetskrav gäller vid inrättande av yrkesexamina som för generella examina på motsvarande akademiska nivå (se avsnitt 3).

2.3 Utbildningsprogram

Ett utbildningsprogram är en sammansättning av olika kurser som leder fram till generell examen, yrkesexamen eller båda. Examensbenämningen framgår av programmets utbildningsplan.

Nya utbildningsprogram inrättas av rektor efter särskild granskning av UFN mot uppställda kriterier (se avsnitt 3). Vid behov inrättas nytt huvudområde (se avsnitt 2.2) i samband med inrättande av utbildningsprogram, även detta efter särskild granskning av UFN mot uppställda kriterier (se avsnitt 3).

För utbildningsprogram som leder fram till ny yrkesexamen eller en ny inriktning inom lärarutbildning, krävs ett godkännande från UKÄ innan inrättande. Detsamma gäller om ett utbildningsprogram ska leda fram till examen i huvudområde på masternivå som inte faller inom ramen för något område för masterexamen där UKÄ beviljat examenstillstånd. Ny inriktning inom specialistsjuksköterskeexamen eller nytt teknikområde inom högskoleingenjörsexamen kräver ingen ansökan till UKÄ.

Processen att inrätta ett utbildningsprogram är skild från processen att fastställa dess utbildningsplan. Beslut om utbildningsplan fattas efter att rektor inrättat programmet och i särskild ordning⁴.

Ett utbildningsprogram är knutet till ett ämne⁵, dock inte ett resursämne, som ansvarar för att samordna kvalitetsarbete och utveckling av programmet. Ämnesansvarig i samverkan med programansvarig och övriga lärare, ansvarar för programmets innehåll, säkerställer progressionen mot programmets examensmål samt verkar för att tillräcklig lärarkompetens och forskningsverksamhet är säkerställd för att säkerställa genomförande av utbildningen och för forskningsanknytning av programmets profil. För utbildningsprogram som leder till examen i ett tematiskt huvudområde ligger detta ansvar på det ämne som utsetts som ansvarigt för huvudområdet (se avsnitt 2.2).

3 Förfarande vid inrättande av ämne, huvudområde, yrkesexamen eller utbildningsprogram

Rektor beslutar om inrättande av nya ämnen/resursämnen, huvudområden, yrkesexamina eller utbildningsprogram, efter granskning av UFN eller i vissa fall UKÄ (se 3.7 för vad som innefattas i beslutet).

Ansökan om inrättande initieras normalt av en institution. Högskolan tillämnar ett antal bedömningsgrunder vid inrättandet (se bilaga 1, samt anvisningar och mallar för ansökan). Om inrättandet gäller utbildning där UKÄ beviljar examenstillstånd används i stället UKÄ:s vägledningar och bedömningsgrunder.

Ansökan om att byta benämning på ämne, huvudområde eller befintlig examen samt inrättande av ny lägre examensnivå görs i särskild ordning. Rektor fattar beslut. Kontakta UFN:s nämndstöd ufn@du.se.

Inför att en process för inrättande startar sker en verksamhetsplaneringsprocess där institutionernas strategiska målsättningar formaliseras i en verksamhetsplan. Processen för inrättande av utbildning följer därefter normalt dessa steg:

1. kontakt med UFN:s nämndstöd,
2. framläggning i institutionsledningsråd,
3. framläggning i rektors ledningsråd,
4. förhandspresentation i UFN,
5. utarbetande av fullständig ansökan,
6. UFN:s behandling av ansökan,
7. beslut av rektor,
8. fastställande av utbildningsplan (i de fall ansökan gäller utbildningsprogram).

Senast tre år efter inrättandet genomför UFN en utvärdering utifrån de bedömningsgrunder som används vid inrättande. Vid kvalitetsbrister kan utvärderingen leda till nedläggning eller temporärt uppehåll i utbildningens genomförande.

---

⁴ Regler för kurs- och utbildningsplaner, dnr C 2023/954.

⁵ Ansvar för program inom lärarutbildningen är under utredning.

3.1 Kontakt med UFN:s nämndstöd

Initiativ på institutionsnivå till inrättande kommer normalt från ett eller flera ämneskollegier eller från ledningen vid institutionen. Rektor kan också uppdra åt en institution att utreda möjligheten att inrätta viss utbildning.

Innan arbetet på institutionsnivå påbörjas ska kontakt tas med UFN:s nämndstöd. Nämndstödet ger råd både när det gäller processen för inrättande och framställningen av ansökan enligt anvisade mallar. Överenskommelse om eventuell anpassning av mallarna för det aktuella ärendet görs i detta steg.

3.2 Framläggning i institutionsledningsråd

Aktuellt institutionsledningsråd (IL) ska ställa sig bakom en ansökan om inrättande. Om väsentliga delar av utbildningen ska genomföras av annan institution än den sökande ska den/de institutionens(-ernas) ledningsråd också ställa sig bakom en ansökan.

Det underlag som presenteras för IL ska behandla ett urval av de bedömningsgrunder som redovisas i bilaga 1. Urvalet av bedömningsgrunder är desamma som används för framläggning i rektors ledningsråd (se avsnitt 3.3). Underlaget ska följa anvisad mall. Detta för att underlätta fortsatt arbete. Om ärendet gäller utbildning där ett nytt examenstillstånd måste lämnas av UKÄ ska underlaget även innehålla anmälarens bedömning av hur väl UKÄ:s bedömningsgrunder uppfylls.

Institutionen ansvarar för att arbetet påbörjas i tillräckligt god tid innan första antagning till utbildningen. En schematisk tidsplan finns i särskilda anvisningar. Särskild hänsyn behöver ske till UKÄ:s ansökningsomgångar.

3.3 Framläggning i rektors ledningsråd

Institutionens förslag tas upp till samråd i rektors ledningsråd. Det underlag som presenteras för ledningsrådet ska behandla samma bedömningsgrunder och följa samma mall som vid framläggning i IL. Om ärendet gäller utbildning där ett nytt examenstillstånd måste lämnas av UKÄ ska underlaget även innehålla institutionens bedömning av hur väl UKÄ:s bedömningsgrunder uppfylls. Underlaget lämnas till rektors sekreterare enligt gällande rutiner i BeHDA.

Förutom prefekt kan med fördel tänkta företrädare för utbildningen delta vid framläggningen.

Efter samrådet beslutar rektor om ansökan ska beredas vidare. Om ansökan ska beredas vidare fortsätter arbetet med ansökan inom institutionen och resurser avsätts för arbetet. Institutionen utser ansvarig person och ställer upp tidsplan fram till formellt inrättande. En schematisk tidsplan finns i särskilda anvisningar. Tidsplanen anpassas till den aktuella ansökan i samråd med UFN:s nämndstöd. Rektor kan även besluta att ärendet inte ska beredas vidare. Vid ett avslag kan institutionen återkomma med ett utvecklat underlag vid ett med rektor överenskommet tillfälle.

Rektors beslut dokumenteras i gängse beslutsmall, diarieförs och delges relevanta funktioner inom högskolan.

3.4 Förhandspresentation i UFN

Om rektor beslutar att ärendet ska beredas vidare ges en förhandspresentation av den planerade ansökan för UFN. Förhandspresentationen syftar till att informera UFN om förslaget och ge ledamöterna möjlighet att i ett tidigt skede lämna synpunkter på underlaget.

Presentationen i UFN ska ske så snart som möjligt efter rektors beslut. Underlaget inför presentationen är detsamma som vid framläggning i rektors ledningsråd.

Förutom prefekt kan med fördel tänkta företrädare för utbildningen delta vid framläggningen.

Synpunkter från UFN inkluderas i institutionens direktiv till den person som är utsedd ansvarig för ansökan.

3.5 Utarbetande av fullständig ansökan

Efter samrådet i rektors ledningsråd och förhandspresentationen i UFN utarbetar institutionen en fullständig ansökan som behandlar ett antal bedömningsgrunder (se bilaga 1). Ansökan görs i särskild mall med relevanta bilagor, exempelvis sammanställning av lärarkompetens och lärarkapacitet samt förslag till utbildningsplan. Om ärendet gäller utbildning där ett nytt examenstillstånd måste lämnas av UKÄ används från och med detta steg UKÄ:s anvisningar och mallar.

I vissa fall kan en förenklad ansökan tillämpas, vilket avgörs av UFN efter framläggning av förslaget i nämnden. Mallen anpassas då till den specifika ansökan i samråd med institutionen.

Institutionen uppmanas att samråda i ansökningsarbetet med relevanta funktioner inom verksamhetsstödet. Det kan exempelvis gälla val av namn på utbildningsprogram eller frågor som gäller examensbenämningar eller annan formalia som rör den aktuella utbildningen.

3.6 UFN:s behandling av ansökan

Oavsett om ärendet ska avgöras inom högskolan eller av UKÄ lämnas det först till UFN:s examens-
tillståndsutskott (XU) för bedömning. I XU:s prövning av en ansökan ska berört utskott för granskning av utbildning vara representerat. Inom ramen för XU:s granskning ges stöd i att utveckla ansökan. Vid granskning av ansökan om att inrätta nytt huvudområde på grundnivå och motsvarande nivå för yrkesexamen ska XU konsultera minst två externa sakkunniga med doktorsexamen. Vid inrättande av nytt huvudområde på avancerad nivå och motsvarande nivå för yrkesexamen ska XU konsultera minst två externa sakkunniga med docent- eller professorskompetens. Vid behov kan XU konsultera externa sakkunniga även vid inrättande av utbildningsprogram. UFN äger rätt att bedöma om extern granskning är obehövlig. Alla som deltar i granskning och bedömning ska genomgå prövning av jäv i relation till ansökan. XU lämnar ett yttrande över ansökan till UFN baserat på den egna granskningen samt i förekommande fall den externa granskningen. I samband med detta får institutionen ta del av yttrandet och har möjlighet att till UFN inkomma med kommentarer.

Ansökan behandlas vid ett ordinarie möte i UFN. Underlaget för behandlingen utgörs av ansökan samt XU:s yttrande och sakkunnigutlåtanden.

Efter slutförd behandling lämnar UFN förslag till rektor om att inrätta utbildningen, att lämna ansökan till UKÄ för prövning av examenstillstånd eller att avslå ansökan. I UFN:s förslag till rektor ska en redogörelse för de argument som ligger till grund för ställningstagandet ingå.

3.7 Beslut av rektor

Efter förslag från UFN beslutar rektor om inrättande, alternativt att ansökan ska skickas till UKÄ för prövning av examenstillstånd, eller att ansökan ska avslås.

I de fall ansökan skickas till UKÄ för prövning fattar rektor beslut om inrättande först efter att UKÄ beslutat bevilja examenstillstånd. Då UFN redan granskat den ansökan som lämnades till UKÄ utgör UKÄ:s beslut underlaget för rektors beslut. Om UKÄ avslår ansökan bestämmer rektor hur ärendet ska beredas vidare.

I samband med inrättande fattar rektor också beslut om:

Vid inrättande av ämne (alt. resursämne):

- ansvarig institution,
- ämnets namn (svenska och engelska),
- ämnets definition,
- klassificering till utbildningsområde,
- inplacering i SCB ämnesgrupp,
- vilka lärare som kommer ha sin huvudsakliga hemvist i ämnet, ämneskollegiet.

Vid inrättande av huvudområde:

- ansvarigt ämne,
- huvudområdets namn (svenska och engelska), gäller endast när huvudområdets avgränsning och definition inte är detsamma som för ett ämne,
- huvudområdets definition, gäller endast när huvudområdets avgränsning och definition inte är detsamma som för ett ämne,
- inplacering i SCB huvudområdesgrupp,
- uppdatering av lokal examensordning.

Vid inrättande av yrkesexamen (inklusive eventuell inriktning för specialistsjuksköterskeexamen och teknikområde inom högskoleingenjörsexamen):

- ansvarigt ämne,
- examensbenämning,
- uppdatering av lokal examensordning.

Vid inrättande av utbildningsprogram:

- ansvarigt ämne,
- eventuell programspecifik inriktning
- uppdatering av examensordning.

Rektors beslut dokumenteras i gängse beslutsmall, diarieförs och delges relevanta funktioner inom högskolan.

Om rektor beslutar att ett nytt utbildningsprogram ska inrättas, fattar rektor senare också beslut om att inkludera det nya programmet i utbildningsutbudet för den termin som programmet är tänkt att starta.

I samband med inrättande av ämne och utbildningsprogram, utser UFN ämnesansvarig lärare, prefekt utser programansvarig lärare.

3.8 Fastställande av utbildningsplan (i de fall ansökan gäller utbildningsprogram)

Förslag till utbildningsplan ska ingå vid ansökan om nytt utbildningsprogram Förslaget ska medfölja den ansökan som lämnas till UFN (se avsnitt 3.4).

Beslut om fastställande av utbildningsplan sker normalt vid UFN:s första ordinarie möte efter att rektor har beslutat att utbildningsprogrammet ska inrättas.

4 Nedläggning eller uppehåll

I vissa fall kan ett ämne, ett huvudområde, en yrkesexamen, ett utbildningsprogram, eller programspecifik inriktning behöva läggas ned, av strategiska skäl eller av kvalitetsskäl. Det sistnämnda sker då det inte finns förutsättningar att bedriva utbildning som uppfyller uppställda krav och mål (se bilaga 1). Samma skäl kan också motivera ett tidsbegränsat uppehåll.

Initiativ till förslag om nedläggning eller uppehåll kan komma från UFN, från ansvarig institution eller från rektor.

Institutionen gör en konsekvensanalys där utbildningens akademiska värde, studentsituation, personalsituation och ekonomi belyses för alternativen att lägga ned, tillfälligt göra uppehåll eller att behålla utbildningen. Samråd ska göras med andra berörda institutioner och programansvariga. Institutionens bedömning lämnas av prefekt till UFN.

Efter granskning av konsekvensanalysen föreslår UFN rektor att lägga ned utbildningen (huvudområdet, yrkesexamen, utbildningsprogrammet eller programspecifik inriktning), alternativt att göra ett tidsbegränsat uppehåll eller att behålla utbildningen. Förslaget ska motiveras. Vid nedläggning eller uppehåll ska en tidsplan presenteras inför rektors beslut liksom en plan för kommunicerande av beslutet till berörd personal och studenter. Om UFN föreslår uppehåll anges uppehållets längd liksom kriterier för en bedömning om att verksamheten kan återupptas med godtagbar kvalitet. Tidsplanen ska innehålla en tidpunkt där beslut om återupptagande kan fattas av rektor.

Rektor fattar sedan sitt beslut om nedläggning alternativt uppehåll. Beslutet dokumenteras i gängse beslutsmall, diarieförs och delges relevanta funktioner inom högskolan. Om utbildningen lämnas utan åtgärd krävs inget särskilt beslut. Beslut som påverkar arbetssituationen för personal föregås av förhandling enligt MBL. I samband med nedläggning av huvudområde, yrkesexamen eller programspecifik inriktning fattar rektor också beslut om uppdatering av lokal examensordning.

Ämnen/resursämnen med kurser som har startats eller där antagning genomförts kan läggas ned (permanent eller i tidsbegränsat uppehåll) först efter att dessa kurser genomförts. Huvudområden läggs ner enligt anvisningar i Handläggningsordning för återkallande av huvudområde (C 2022/1668).

Efter att rektor fattat beslut om nedläggning av ett utbildningsprogram fattar UFN beslut om att dess utbildningsplan ska upphöra att gälla.

Kurser läggs ned enligt Regler för kurs- och utbildningsplaner ⁶.

5 Bilagor

Bilaga 1: Bedömningsområden och bedömningsgrunder

6 Anvisningar och mallar

Till dessa regler hör följande anvisningar och mallar för ansökan om inrättande:

---

⁶ Regler för kurs- och utbildningsplaner, dnr C 2023/954.

- Anvisningar och mall för ansökan om inrättande av ämne, dnr C 2024/491
- Anvisningar och mall för ansökan om inrättande av huvudområde, dnr C 2024/492
- Anvisningar och mall för ansökan om inrättande av utbildningsprogram, inriktning inom specialistsjuksköterskeexamen och teknikområde inom högskoleingenjörsexamen, dnr C 2024/493
- Tidsplan för inrättande av utbildningsprogram med planerad höstterminstart dnr C 2024/953
- Tidsplan för inrättande av utbildningsprogram med planerad vårterminstart dnr C 2024/952

Ämne			Huvudområde			Utbildningsprogram, inriktning inom specialistsjuksköterskeexamen och teknikområde inom högskoleingenjörsexamen		
------	--	--	-------------	--	--	---	--	--

Bedömningsområde 1	Generell beskrivning	Samråd	Bedömningsområde 1	Generell beskrivning	Samråd	Bedömningsområde 1	Generell beskrivning	Samråd
Bedömningsgrund 1.1	Ansvarig institution för ämnet är föreslagen	Ja	Bedömningsgrund 1.1	Ansvarigt ämne för huvudområdet är föreslaget.	Ja	Bedömningsgrund 1.1	Ansvarigt ämne för utbildningsprogrammet är föreslaget	Ja
Bedömningsgrund 1.2	Ämnets namn (både på svenska och engelska) är kortfattat, speglar ämnets innehåll och är hållbart över längre tid.	Ja	Bedömningsgrund 1.2	Om avgränsningen och definitionen av huvudområdet inte är detsamma som för ett ämne finns huvudområdets namn (både på svenska och engelska) angivet. Namnet är kortfattat, speglar huvudområdets innehåll och är hållbart över längre tid. Om avgränsningen och definitionen av huvudområdet inte är detsamma som för ett ämne finns en huvudområdesdefinition. Definitionen är kortfattad (normalt inte mer än 100 ord) och preciserar huvudområdets kärna.	Ja	Bedömningsgrund 1.2	Namnet (både på svenska och engelska) speglar utbildningsprogrammets innehåll och är hållbart över längre tid.	Ja
Bedömningsgrund 1.3	Det finns en definition för ämnet. Den är kortfattad (normalt inte mer än 100 ord) och preciserar ämnets kärna. Om möjligt ska definitionen vara utformad så att den kan förstås även av andra än specialister inom ämnet. Eventuell lokal profilering för ämnet vid högskolan ska framgå.	Ja	Bedömningsgrund 1.3	Om avgränsningen och definitionen av huvudområdet inte är detsamma som för ett ämne finns en huvudområdesdefinition. Definitionen är kortfattad (normalt inte mer än 100 ord) och preciserar huvudområdets kärna.	Ja	Bedömningsgrund 1.3	<i>Ej tillämpbar vid ansökan om inrättande av utbildningsprogram.</i>	
Bedömningsgrund 1.4	Det finns en mer utförlig ämnesbeskrivning (normalt inte mer än 300 ord).	Ja	Bedömningsgrund 1.4	Om avgränsningen och definitionen av huvudområdet inte är detsamma som för ett ämne finns en mer utförlig huvudområdesbeskrivning (normalt inte mer än 300 ord).	Ja	Bedömningsgrund 1.4	En beskrivning av utbildningsprogrammets innehåll visar att innehållet har en rimlig omfattning och djup samt är väl avgränsat.	Ja
Bedömningsgrund 1.5	Ämnet har adekvat klassificering i utbildningsområde (regeringens indelningsgrund för tilldelning av resurser) samt i nationell ämnesgrupp (enligt SCB).		Bedömningsgrund 1.5	Huvudområdet har en adekvat placering i SCB huvudområdesgrupp.		Bedömningsgrund 1.5	<i>Ej tillämpbar vid ansökan om inrättande av utbildningsprogram.</i>	
Bedömningsgrund 1.6	Det finns en angivelse om planerat antal studenter	Ja	Bedömningsgrund 1.6	Det finns en angivelse om planerat antal studenter	Ja	Bedömningsgrund 1.6	Det finns en angivelse om planerat antal studenter	Ja
			Bedömningsgrund 1.7	Examensnivå är angiven	Ja	Bedömningsgrund 1.7	Utbildningsprogrammet har en relevant examen (kan innefatta både generell examen samt yrkesexamen) i relation till dess innehåll och kunskapsnivå. <i>Om nytt huvudområde ska inrättas görs ansökan för detta enligt separata anvisningar</i>	Ja
						Bedömningsgrund 1.8	Om utbildningsprogrammet ger examen i huvudområde som är del av ett område för masterexamen där högskolan har examenstillstånd ska utbildningsprogrammets innehåll vara relevant för definitionen för aktuellt område för examenstillståndet.	Ja
Bedömningsområde 2	Behov av ämnet vid institutionen och Högskolan Dalarna	Samråd	Bedömningsområde 2	Behov av huvudområdet vid institutionen och Högskolan Dalarna	Samråd	Bedömningsområde 2	Behov av utbildningsprogrammet vid institutionen och Högskolan Dalarna	Samråd
Bedömningsgrund 2.1	Det finns ett behov av att inrätta ämnet vid Högskolan Dalarna, relaterat till institutionens och lärosätets utbildningsutbud samt till högskolans strategi.	Ja	Bedömningsgrund 2.1	Det finns ett behov av att inrätta huvudområdet vid Högskolan Dalarna, relaterat till institutionens och lärosätets utbildningsutbud samt till högskolans strategi.	Ja	Bedömningsgrund 2.1	Det finns ett behov av att inrätta utbildningsprogrammet vid Högskolan Dalarna, relaterat till institutionens och lärosätets utbildningsutbud samt till högskolans strategi.	Ja
Bedömningsområde 3	Lärarkapacitet och lärarkompetens	Samråd	Bedömningsområde 3	Lärarkapacitet och lärarkompetens	Samråd	Bedömningsområde 3	Lärarkapacitet och lärarkompetens	Samråd
Bedömningsgrund 3.1	Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till den utbildning som ska genomföras inom ämnet och den forskningsanknytning som erfordras.	Ja	Bedömningsgrund 3.1	Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till den utbildning som ska genomföras inom huvudområdet och den forskningsanknytning som erfordras.	Ja	Bedömningsgrund 3.1	Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till den utbildning som ska genomföras inom utbildningsprogrammet och den forskningsanknytning som erfordras.	Ja
Bedömningsområde 4	Utbildningsmiljö, forskningsanknytning och kvalitetsarbete	Samråd	Bedömningsområde 4	Utbildningsmiljö, forskningsanknytning och kvalitetsarbete	Samråd	Bedömningsområde 4	Utbildningsmiljö, forskningsanknytning och kvalitetsarbete	Samråd
Bedömningsgrund 4.1	Det finns en sammanhållen vetenskaplig/konstnärlig utbildningsmiljö med koppling till en eller flera levande forskningsmiljöer inom ämnet och vid högskolan, där det bedrivs forskning som knyter an till den utbildning ämnet ansvarar för. Det finns en tydlig beskrivning av hur forskningsanknytning av kurser sker.		Bedömningsgrund 4.1	Ämnet som ansvarar för huvudområdet säkerställer att det finns en sammanhållen vetenskaplig/konstnärlig utbildningsmiljö med koppling till en eller flera levande forskningsmiljöer med relevans för huvudområdet. Det finns en tydlig beskrivning av hur forskningsanknytning av kurserna inom huvudområdet sker. <i>Denna bedömningsgrund gäller endast huvudområde som inte är kopplat till program, samt huvudområde som inte har samma avgränsning och definition som ett ämne.</i>		Bedömningsgrund 4.1	Ämnet som ansvarar för utbildningsprogrammet säkerställer att det finns en sammanhållen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad utbildningsmiljö, med koppling till en eller flera levande forskningsmiljöer som är relevanta för utbildningsprogrammets profil. Det finns en tydlig beskrivning av hur forskningsanknytning av kurserna i utbildningsprogrammet sker.	
Bedömningsgrund 4.2	Det finns samverkan med det omgivande samhället som bidrar till utbildningens kvalitet och till förberedelse för arbetslivet inom den utbildning ämnet ansvarar för		Bedömningsgrund 4.2	Ämnet som ansvarar för huvudområdet säkerställer att det finns samverkan med det omgivande samhället i de ämnen vars kurser konstituerar huvudområdet som bidrar till utbildningens kvalitet och till förberedelse för arbetslivet. <i>Denna bedömningsgrund gäller endast huvudområde som inte är kopplat till program, samt huvudområde som inte har samma avgränsning och definition som ett ämne.</i>		Bedömningsgrund 4.2	Inom utbildningsprogrammet sker samverkan med det omgivande samhället som bidrar till utbildningens kvalitet och till förberedelse för arbetslivet.	

Bedömningsgrund 4.3	Det finns möjlighet för studentinflytande, där ämnesansvarig lärare, kursansvariga lärare och annan personal verkar för att studenterna tar aktiv del i arbetet med att utveckla all utbildning ämnet ansvarar för.	Bedömningsgrund 4.3	Ämnet som ansvarar för huvudområdet säkerställer att det finns möjlighet för studentinflytande, där ämnesansvarig lärare, kursansvariga lärare och annan personal verkar för att studenterna tar aktiv del i arbetet med att utveckla kurserna inom huvudområdet. <i>Denna bedömningsgrund gäller endast huvudområde som inte är kopplat till program, samt huvudområde som inte har samma avgränsning och definition som ett ämne.</i>	Bedömningsgrund 4.3	Planering finns för studentinflytande, där programansvarig lärare, kursansvariga lärare och annan personal verkar för att studenterna tar aktiv del i arbetet med att utveckla kurserna inom utbildningsprogrammet.
Bedömningsgrund 4.4	Ett genomtänkt arbete bedrivs för att vidmakthålla och utveckla kvaliteten inom den utbildning ämnet ansvarar för	Bedömningsgrund 4.4	Ämnet som ansvarar för huvudområdet säkerställer att det finns ett genomtänkt arbete för att vidmakthålla och utveckla kvaliteten i kurserna inom huvudområdet samt säkring av examensmålen. <i>Denna bedömningsgrund gäller endast huvudområde som inte är kopplat till program, samt huvudområde som inte har samma avgränsning och definition som ett ämne.</i>	Bedömningsgrund 4.4	I ämnet som ansvarar för programmet bedrivs ett genomtänkt arbete för att vidmakthålla och utveckla kvaliteten i kurserna i utbildningsprogrammet samt säkring av examensmålen
				Bedömningsgrund 4.5	Till utbildningsprogrammet finns ett programråd där programansvarig lärare, kursansvariga lärare och annan personal, tillsammans med representanter från programmets avsnimare och studenter tar aktiv del med att utveckla programmets innehåll.

Bedömningsområde 5	Ekonomi och infrastruktur	Samråd	Bedömningsområde 5	Ekonomi och infrastruktur	Samråd	Bedömningsområde 5	Ekonomi och infrastruktur	Samråd
Bedömningsgrund 5.1	Ekonomiska resurser finns för att med hög kvalitet kunna genomföra planerad utbildning	Ja	Bedömningsgrund 5.1	Ekonomiska resurser finns för att med hög kvalitet kunna genomföra planerad utbildning	Ja	Bedömningsgrund 5.1	Ekonomiska resurser finns för att med hög kvalitet kunna genomföra utbildningsprogrammet	Ja
Bedömningsgrund 5.2	Det finns förutsättningar för en stabil och ändamålsenlig infrastruktur för kurser inom ämnet.		Bedömningsgrund 5.2	Det finns förutsättningar för en stabil och ändamålsenlig infrastruktur för kurserna inom huvudområdet.		Bedömningsgrund 5.2	Det finns förutsättningar för en stabil och ändamålsenlig infrastruktur för utbildningsprogrammet	
			Bedömningsområde 6	Kurser, säkring av examensmål och vidare studier	Samråd	Bedömningsområde 6	Utbildningsplan, säkring av examensmål och vidare studier	Samråd
			Bedömningsgrund 6.1	Det finns en genomtänkt utbildningsbeskrivning med kursutbud som leder fram till avsedd examen i huvudområdet. <i>Denna bedömningsgrund gäller endast huvudområde som inte är kopplat till program.</i>		Bedömningsgrund 6.1	Det finns förslag till utbildningsplan, kursplaner för befintliga kurser och kortfattad beskrivning av nya kurser i utbildningsprogrammet. Examensbenämningen framgår av utbildningsplanen. För högskoleingenjörsexamen finns teknikområde angivet i utbildningsplanen. För specialistsjuksköterskeexamen finns inriktning angiven i utbildningsplanen.	
			Bedömningsgrund 6.2	Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs att studenterna uppnår nationella examensmål, genom en progression av kunskaper, färdigheter och förhållningsätt. <i>Denna bedömningsgrund gäller endast huvudområde som inte är kopplat till program.</i>		Bedömningsgrund 6.2	Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs att studenterna kan uppnå nationella och eventuella lokala mål för utbildningen	
			Bedömningsgrund 6.3	Den examen som avses berättigar studenterna till vidare studier. För högskoleexamen har möjligheterna till fortsatta studier mot kandidatexamen vid Högskolan Dalarna beskrivits.		Bedömningsgrund 6.3	Utbildningsprogrammet förbereder studenterna för vidare studier. För program som leder till högskoleexamen har möjligheterna till fortsatta studier mot kandidatexamen vid Högskolan Dalarna beskrivits.	
						Bedömningsgrund 6.4	Det finns tydliga och rimliga förkunskapskrav för antagning till utbildningsprogrammet	
						Bedömningsgrund 6.5	De kurser som inte ingår i utbildningsprogrammets huvudområde har en tydlig roll i utbildningsprogrammet.	
							<i>Bedömningsgrund 6.5 (gäller endast utbildningsprogram som leder till generell examen samt för utbildningsprogram som leder till både generell examen samt yrkesexamen)</i>	
			Bedömningsområde 7	Utrymme, attraktionskraft samt samhällsrelevans	Samråd	Bedömningsområde 7	Utrymme, attraktionskraft samt samhällsrelevans	Samråd
			Bedömningsgrund 7.1	Det finns utrymme för utbildningsprogrammet sett till budet vid andra lärosäten nationellt och internationellt (vid planerad internationell antagning), samhällsutveckling samt vetenskaplig utveckling.	Ja	Bedömningsgrund 7.1	Det finns utrymme för utbildningsprogrammet sett till budet vid andra lärosäten nationellt och internationellt (vid planerad internationell antagning), samhällsutveckling samt vetenskaplig utveckling.	Ja
			Bedömningsgrund 7.2	Det finns ett tillräckligt stort rekryteringsunderlag för utbildningsprogrammet, bland en eller flera definierade målgrupper	Ja	Bedömningsgrund 7.2	Det finns ett tillräckligt stort rekryteringsunderlag för utbildningsprogrammet, bland en eller flera definierade målgrupper	Ja
			Bedömningsgrund 7.3	Breddad rekrytering kan tillämpas på ett meningsfullt sätt vid planering av rekrytering och antagning av studenter.	Ja	Bedömningsgrund 7.3	Breddad rekrytering kan tillämpas på ett meningsfullt sätt vid planering av rekrytering och antagning av studenter.	Ja
			Bedömningsgrund 7.4	Utbildningsprogrammet är relevant ur ett samhällsperspektiv – regionalt, nationellt och/eller internationellt	Ja	Bedömningsgrund 7.4	Utbildningsprogrammet är relevant ur ett samhällsperspektiv – regionalt, nationellt och/eller internationellt	Ja
			Bedömningsområde 8	Arbetslivsanknytning, hållbar utveckling, jämställdhet och internationalisering	Samråd	Bedömningsområde 8	Arbetslivsanknytning, hållbar utveckling, jämställdhet och internationalisering	Samråd
			Bedömningsgrund 8.1	Utbildningen är användbar och förbereder studenterna för arbetslivet.		Bedömningsgrund 8.1	Utbildningen är användbar och förbereder studenterna för arbetslivet.	

Bedömningsgrund 8.2	Inom utbildningsprogrammet sker relevant samverkan med det omgivande samhället
Bedömningsgrund 8.3	Utbildningsprogrammet rymmer inslag av hållbar utveckling samt jämställdhet i enlighet med lärosätets mål.
Bedömningsgrund 8.4	Utbildningsprogrammet behandlar internationella förhållanden inom utbildningens område på ett systematiskt och meningsfullt sätt.
Bedömningsgrund 8.5	Om så är relevant har studenter inom utbildningsprogrammet möjlighet att bedriva studier utomlands. Detta gäller framförallt utbildningsprogram på grundnivå som leder till generell examen men kan även gälla vissa yrkesexamina.
